

РЕШЕНИЕ

№ 1601

гр. Русе, 14.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – РУСЕ, XIV ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Милен Ив. Бойчев

при участието на секретаря А.П.Х.
като разгледа докладваното от Милен Ив. Бойчев Гражданско дело № 20234520102602 по описа за 2023 година

за да се произнесе, съобрази:

Предявен е иск с правно основание чл. 2, ал.1 т.3 пр.3 ЗОДОВ от Ш. А. С. против Прокуратурата на Република България.

Ищцата твърди, че с постановление на Окръжна Прокуратура – Русе срещу нея било образувано досъдебно производство (ДП) № *** от 2015г. по описа на прокуратурата и ДП № *** от 2015г. по описа на ОСЛО в Окръжна прокуратура - Русе, за престъпление по чл. 253 НК, което продължило да се води по чл.255, ал. 1, пр.1 и 2, във връзка с чл.26 ал. 1 НК. От 2010г. до 2012г. ищцата живеела в гр. ***, като се грижела за трите си непълнолетни деца, като през този период получавала парични преводи - дарения от състрадателни граждани. Паричните преводи получавала в България и Румъния. След проведено разследване била сезирана ТД на НАП гр. Варна, която разпоредила проверка за установяване на факти и обстоятелства и след това ревизия по ЗДДФЛ за задължения през периода 2010 – 2012г. Ревизията приключила и бил издаден ревизионен акт, който последствие бил обжалван пред съда и потвърден на всички съдебни инстанции. С Постановление от 18.07.2018г. ищцата била привлечена като обвиняема за извършване на престъпление по чл. 255, ал. 1 и 2, т. 1, във връзка с чл. 26, ал. 1 НК за това, че за времето от 01.01.2011г. до 30.04.2013г. в гр. Русе в качеството си на

данъчно задължено местно лице по силата на чл. 6 ЗДДФЛ, на три пъти, в условията на продължавано престъпление избягвала заплащането на данъчни задължения в големи размери, като не подавала данъчни декларации за времето от 01.01.2011г. до 30.04.2013г. На 23.07.2019г. с Постановление на Окръжна прокуратура гр. Русе, наказателното производство по досъдебно производство било прекратено. В хода на разследването не било установено и доказано извършването на престъпление от ищцата и в този смисъл повдигнатото срещу нея обвинение се явявало недоказано по смисъла на чл. 243, ал. 1, т. 2 НПК и за това то било прекратено.

Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ държавата отговаряла за вредите, причинени на граждани от разследващите органи, прокуратурата или съда, при обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано или ако образуваното наказателно производство бъде прекратено поради това, че деянието не е извършено от лицето или че извършеното деяние не е престъпление, или поради това, че наказателното производство е образувано след като наказателното преследване е погасено по давност или деянието е амнистирано. В случая се счита, че са налице предпоставки за ангажиране отговорността на държавата по чл. 2 ЗОДОВ за причинените на ищцата неимуществени вреди в резултат от повдигнатото ѝ обвинение. Съгласно трайната си практика Върховният съд приемал, че всяко повдигнато обвинение е от естество да причини такива вреди на гражданите, които дори и недоказани следва да се презумират. Надлежен ответник в случая се явявала Прокуратурата, по чието разпореждане било образувано наказателното производство. Безспорно било, че ищцата е изживяла негативни емоции, съставляващи комплект от неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от обвинението. Съобразявайки тежестта на повдигнатото обвинение, продължителността на воденото наказателно производство - период от 5 години, засегнатите права на ищцата, настъпилата негативна промяна в начина ѝ на живот, включително и това че наказателното производство е повлияло върху здравословното ѝ състояние се счита, че дължимото обезщетение е в размер на 15000лв. за причинените неимуществени вреди.

Също така се твърди, че в хода на наказателното производство ищцата е заплатила адвокатско възнаграждение по договор за правна защита и съдействие в размер на 1000лв., които вреди също следвало да ѝ бъдат

обезщетени.

С оглед на изложеното се моли да бъде постановено съдебно решение, с което да бъде осъдена Прокуратурата на Република България да заплати на ищцата сумата от 15000лв., представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди следствие на воденото срещу нея наказателно преследване, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 23.07.2019г. – датата на постановлението за прекратяване на наказателното производство, до изплащане на главницата, както и сумата от 1000лв. за имуществени вреди, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 23.07.2019г. до окончателното изплащане.

В срока по чл.131 ГПК насрещната страна Прокуратурата на Република България изразява становище за неоснователност и недоказаност на исковата претенция. На следващо място се прави и възражение за прекомерност на претендираното от ищцата обезщетение. Счита се, че естеството на наказателното производство, повдигнатото обвинение и липсата на мярка за принуда не оправдават претендираното изключително високо обезщетение в размер на 15000лв.

Съобразявайки становищата на страните, събраните по делото доказателства по вътрешно убеждение и приложимият закон, съдът прие за установено от фактическа страна следното:

През периода от 2010г. до 2012г. ищцата по делото Ш. С. е живеела в гр. ***, заедно със своите родители и трите си деца ненавършили пълнолетие, за които полагала грижи. През този период тя не е работила, не развивала търговска дейност, но получавала парични преводи на територията на Република България и Република Румъния чрез системите за парични преводи „Western Union“ и „Кеш експрес сървис“. Тези преводи станали повод ТД на НАП – Варна да инициира проверка за установяване на факти и обстоятелства по отношение на ищцата, а след това ѝ била възложена и данъчна ревизия по ЗДДФЛ за посочения по-горе период - 2010г. до 2012г., с която е установено, че тя дължи сумата от 20 448,54лв. включваща неплатен данък върху доходите на физически лица, здравни осигуровки за самоосигуряващи се лица и лихви. За ревизирия период други доходи освен получаваните преводи не са установени. Издаденият ревизионен акт ищцата обжалвала по административен и съдебен ред и е изцяло потвърден.

Въз основа на установеното от органите на НАП, на 26.11.2015г. е

образувано ДП № *** от 2015г. по описа на Окръжна прокуратура - Русе и ДП № *** от 2015г. по описа на ОСЛО в Окръжна прокуратура - Русе, за престъпление по чл. 253 НК, което продължило да се води по чл.255, ал. 1, пр.1 и 2, във връзка с чл.26 ал. 1 НК.

След проведено разследване и приобщаване на документи по досъдебното производство, с постановление от 18.07.2018г., предявено на 25.07.2018г., Ш. А. С. е привлечена като обвиняем за извършване на престъпление по чл. 255, ал. 1 и 2, т. 1, във връзка с чл. 26, ал. 1 НК за това, че за времето от 01.01.2011г. до 30.04.2013г. в гр. Русе в качеството си на данъчно задължено местно лице по силата на чл. 6 ЗДДФЛ, на три пъти, в условията на продължавано престъпление избягвала заплащането на данъчни задължения в големи размери, като не подавала данъчни декларации за времето от 01.01.2011г. до 30.04.2013г.

На 24.07.2018г. Ш. С. е упълномощила за свои защитници по делото адвокат В. Д. и адвокат А.Й., като по досъдебното производство (стр. 106 от папка №8) е представено пълномощно и договор за правна защита и съдействие според който заплатеното адвокатско възнаграждение е в размер на 500лв.

Спрямо ищцата по досъдебното производство не са налагани мерки за неотклонение и процесуална принуда.

С постановление 23.07.2019г. на наблюдаващия делото прокурор от ОП – Русе, досъдебното производство е прекратено поради недоказаност на обвинението по смисъла на чл. 243, ал.1 т.2 НПК.

В хода на извършваната предварителна проверка по случая, ищцата е упълномощила на 29.07.2014г. адвокат И.П. И. (стр. 76 от част II на предварителната проверка). В представения договор за правна защита и съдействие няма отбелязано плащане на адвокатско възнаграждение.

Свидетелката Д.А.Х., дъщеря на ищцата, установява, че знаела, че срещу майка ѝ имало наказателно производство. По този повод я разпитвали от полицията и от НАП. Майка ѝ била много притеснена, страхувала се, не можела да спи, дори отслабнала. Свидетелката не знаела точно за какво става дума, майка ѝ не ѝ обяснила. Към него момент ищцата и трите ѝ деца живеели в една къща с родителите ѝ. Бащата на свидетелката работел в чужбина. Понастоящем и двамата ѝ родители работели в Германия.

Свидетелката Д.И.М., майка на ищцата установява, че през 2015г.

извикали дъщеря ѝ „да я питат нещо“, като не посочва кой точно я извикал и за какво да говори, но ставало въпрос за данъци. След като била разпитвана се притеснила много и започнала да се страхува. От дете ищцата била много притеснителна имало случаи да получава епилептични припадъци.

Въз основа на така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Според чл. 2, ал.1 т.3 от ЗОДОВ, Държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от разследващите органи, прокуратурата или съда, при обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано или ако образуваното наказателно производство бъде прекратено поради това, че деянието не е извършено от лицето или че извършеното деяние не е престъпление, или поради това, че наказателното производство е образувано, след като наказателното преследване е погасено по давност или деянието е амнистирано;

Съгласно задължителните разяснения дадени с т.7 от ТР№ 3 от 22.04.2004г. на ВКС по ТД № 3/2004г., ОСГК, съответният правозащитен орган отговаря и в случаите, когато наказателното производство е прекратено поради недоказаност на обвинението. Основанието за прекратяване по чл. 237, ал. 1, т. 2 НПК, съответства на основанието за търсене на отговорност за вреди по чл. 2, т. 2, пр. 3 ЗОДВПГ, а именно "... че деянието не е извършено от лицето". С оглед на това следва да се приеме, че предявеният иск е доказан по основание. Отговорността на Прокуратурата в тази хипотези би могла да отпадне само в случая на чл. 5 ,ал.1 ЗОДОВ, твърдения и доказателства за което по делото не са налице.

При определяне на обезщетение за претърпените неимуществени вреди намира приложение правилото на чл. 52 ЗЗД, по смисъла на което „справедливост“ не е абстрактно понятие, а е свързано с преценката на редица конкретни, обективно съществуващи при всеки отделен случай обстоятелства, които следва да се вземат предвид от съда при определяне на обезщетението за неимуществени вреди. Такива обстоятелства са вида, характера, интензитета и продължителността на увреждането на ищеца. Конкретно при исковете по чл. 2, ал. 1, т. 3 пр. 1 ЗОДОВ такива правнорелевантни обстоятелства за определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди са: тежестта на повдигнатото обвинение, дали то е за

едно или за няколко отделни престъпления, дали ищецът е оправдан по всички обвинения или по част от тях, а по други е осъден; продължителността на наказателното производство; вида на взетата мярка за неотклонение, другите наложени на ищеца ограничения в рамките на наказателното производство; както и по какъв начин всичко това се е отразило на ищеца, на конкретните негови преживявания и изобщо - цялостното отражение на предприетото срещу него наказателно преследване върху живота му - семейство, приятели, професия, обществен отзвук и пр. Обезщетението за неимуществени вреди от деликта по чл. 2, ал. 1, т. 3 пр. 1 ЗОДОВ се определя глобално – за всички претърпени неимуществени вреди от този деликт. В този смисъл, неимуществените вреди са конкретно определими и глобално присъденото парично обезщетение за тях следва да съответства на необходимостта за преодоляването им в тяхната цялост, следва да е достатъчно по размер за репарирането им - в съответствие с общоприетия критерий за справедливост и с оглед особеностите на конкретния случай, като същевременно обезщетението не следва да надвишава този достатъчен и справедлив размер, необходим за обезщетяването на конкретно претърпените неимуществени вреди и да води до неоснователно обогатяване.

Съдебната практика приема, че по време на цялото наказателно производство лицето, обвинено в извършване на престъпление, за което последствие е оправдано или както в случая наказателното производство е прекратено, изпитва неудобства, чувства се унижено, а също така е притеснено и несигурно; накърняват се моралните и нравствените ценности у личността, както и социалното му общуване като в тази именно връзка е и възприетото разбиране, че при установяване на този вид неимуществени вреди, не бива да се изхожда само от формалните, външни доказателства. На същите следва да се основава присъждането на обезщетение за причиняване на вреди /болки и страдания/ над или под обичайните, които не биха могли да се презумират.

В случая ищцата е привлечена към наказателна отговорност на 25.07.2018г., а година по-късно – на 23.07.2019г. наказателното производство е прекратено. В този период срещу нея не са упражнявани мерки за процесуална принуда, не са й налагани и мерки за неотклонение. Не се установява повдигнатото обвинение по какъвто и начин да е повлияло на нейни социални контакти, отношения в семейната среда, професионална

реализация, доходи и пр. Ангажираните по делото свидетелски показания по-скоро дават основание да се приемат за оборени поначало презумирани вреди за ищцата от повдигнатото ѝ обвинение, свързани с горепосочените обстоятелства. Тя за периода на провежданото разследване не е работила, не е имала социални контакти, които да са повлияни от повдигнатото обвинение, от обективна страна наказателното производство срещу нея не е било от естество да внесе каквато и да е промяна в начина ѝ на живот. Свидетелските показания, преценени през призмата на чл. 172 ГПК не установяват по категоричен начин и влошаване на психичното ѝ здраве, твърдяните притеснения, негативни изживявания и стрес. Доколкото обаче липсата на доказателства в тази насока не биха могли да оборят презумпцията, че обвинението в извършване на престъпление обичайно води като последица търпенето на неимуществени вреди, то предявеният иск за обезщетяването им не би могъл да се отхвърли като неоснователен. Съобразявайки тежестта на повдигнатото обвинение (за не тежко престъпление по смисъла на чл. 93 т.7 НК), продължителността на наказателното производство и най-вече периода му след повдигане на обвинение, начинът на живот на ищцата от една страна и от друга страна неимуществени вреди които би могло да се приеме че са настъпили за нея като пряка и непосредствена последица от воденото наказателно производство (презумираните), настоящият съдебен състав намира, че справедливото обезщетение, което следва да се определи за обезщетяване на неимуществените вреди търпени от ищцата е в размер на 1500лв., до който размер исковата претенция следва да бъде уважена, а до пълния предявен размер от 15000лв. отхвърлена като недоказана.

По отношение на претендираното обезщетение за имуществени вреди в размер на 1000лв. заплатено адвокатско възнаграждение: За да се приеме, че ищцата е претърпяла имуществени вреди в този размер, следва по делото да е доказано, че тя действително е заплатил адвокатски хонорар в посочения размер. Доказателството за извършеното плащане следва да е представено обаче до приключване на производството, за което се отнасят разноските. В представения екземпляр от договора за правна защита и съдействие в наказателното производство, сключен непосредствено преди привличането на ищцата като обвиняем има отбелязване за платено адвокатско възнаграждение в размер на 500лв., а не на 1000лв. Други доказателства установяващи плащане на адвокатско възнаграждение в размер до претендирания не са

налице. С оглед на това предявеният иск за имуществени вреди следва да бъде уважен за сумата от 500лв. и отхвърлен до пълния предявен размер от 1000лв. като недоказан.

С оглед изхода на делото и на основание чл. 9, ал.2 ЗОДОВ, ответникът следва да заплати на ищцата сумата от 10лв. за внесена държавна такса.

Ищцата е претендирала (с исковата си молба и представен списък по чл. 80 ГПК) и присъждане на разноски за адвокатско възнаграждение, но по делото не са представени доказателства за направени такива. В приложения към исковата молба договор за правна защита и съдействие не е посочена сума, която да е платена, а единствено е отбелязано „Pro bono“. Каква точно е била волята на страните по договора с посоченото отбелязване съдът може само да предполага. Поначало посочената фраза е на латински и е съкратен вариант на латинската фраза „pro bono publico“, което означава „за общественото благо“. Терминът обикновено се отнася до услуги, които се предоставят от професионалист безплатно или със значително намалени разходи на получателя – т.е. на про-боно. Поради това няма основание да се приеме, че представения договор удостоверява направен от ищцата разход, не установява и договорка по чл. 38, ал.1 ЗА, съответно и право на адвоката на възнаграждение по чл. 38, ал.2 ЗА, искане за каквото и няма по делото.

Така мотивиран, районният съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, гр. София, бул. „Витоша“ №2 да заплати на **Ш. А. С. ЕГН*******, със съдебен адрес гр. ***, обл. Русе, ул. „Йордан Йовков“ №1 сумата от **1500лв.** обезщетение за неимуществени вреди и сумата от **500лв.** обезщетение за имуществени вреди, претърпени вследствие на незаконно повдигнато обвинение в извършване на престъпление от общ характер по ДП № *** от 2015г. по описа на Окръжна прокуратура - Русе, наказателното производство по което е прекратено поради недоказаност на обвинението, ведно със законната лихва върху сумите считано от 23.07.2019г. до окончателното им изплащане.

ОТХВЪРЛЯ предявените иски за заплащане на обезщетение от **Ш. А. С. ЕГН******* против **Прокуратурата на Република България** за

сумите над 1500лв. до пълния предявен размер от 15 000лв. неимуществени вреди и над 500лв. до пълния предявен размер от 1000лв. имуществени вреди, като недоказани.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, да заплати на **Ш. А. С. ЕГН*******, със съдебен адрес гр. ***, обл. Русе, ул. „Йордан Йовков“ №1 сумата от **10лв.** разноски за настоящото производство.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Окръжен съд - Русе в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Русе: _____